

Handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd

30.01.20

Målsetting for Bråte skole og SFO

§9A-2 Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø

§9A-3 Nulltoleranse og systemisk arbeid

Alle ansatte har satt seg godt inn i det som står i kapittel 9a i opplæringsloven.

Vi tolererer ikke at noen blir utsatt for mobbing eller annen form for krenkende atferd.

Vi skal jobbe for at alle øyne ser, alle hjerter bryr seg og alle har mot til å gripe inn. Sammen kan vi alle, både elever, foresatte og ansatte skape en skole der læring, trygghet, trivsel og respekt står i sentrum.

§9A-4 Aktivitetsplikt for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt miljø

Aktivitetsplikten består av seks delplikter:

- 1) Følge med
- 2) Gripe inn
- 3) Varsle
- 4) Undersøke
- 5) Sette inn tiltak
- 6) Dokumenter

§9A-5 Skolen har en skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen/SFO krenker et barn.

Definisjon av krenkende atferd:

Ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre. Hva som er krenkende atferd er basert på personens subjektive oppfatning. Krenkende atferd er uavhengig av intensjonen bak. Krenkende atferd kan forekomme i direkte møter mellom mennesker og på ulike sosiale medier. Krenkende atferd kan også være at andre stilltiende aksepterer krenkelser (er tilskuer)

Eksempel på krenkende atferd:

- Uønsket fysisk kontakt, fysisk vold, seksuell trakassering, verbal trakassering, negativt kroppsspråk, blikk, utestenging og baksnakking
- Å ødelegge eller ta andres eiendeler
- Negative ytringer om kjønn, seksuell legning, nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion eller funksjonshemming
- Kalles stygge ting, blir hånet, ydmyket latterliggjort, skremt, nedverdignet, truet, gitt ordre, herset med, undertrykket ol
- Det blir snakket nedsettende om familiemedlemmer og venner
- Utsagn om en persons utseende, klær, dialekt osv. – direkte og indirekte
- Ta bilder av noen som ikke har godtatt det, samt å spre bilder digitalt uten tillatelse
- mobbing

Definisjon av mobbing:

En person blir mobbet når han eller hun, gjentatte ganger og over tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer. Det er en negativ eller aggressiv handling når noen med vilje påfører en annen person skade eller smerte – ved fysisk kontakt, ved ord eller på andre måter. For å kunne bruke betegnelsen mobbing skal det også være en viss ubalanse i makt-og styrkeforholdet: den som blir utsatt for de negative handlingene, har vanskelig for å forsvare seg og er noe hjelpeløs overfor den eller de som plager ham eller henne.

Forebyggende arbeid for å sikre et trygt-, godt- og inkluderende skolemiljø

Relasjon voksen - elev

De voksne er en person som eleven kan ha tillit til. De voksne skal være en god klasseleder.

Det vil si at:

- Den enkelte elev skal bli sett, hørt og snakket med - hver dag om mulig
- Alle elever er alle elever
- Den voksnes forventninger til enkelteleven bør fremme elevens faglige og sosiale læring
- Læreren skal legge opp til tilpasset opplæring. Elever som til stadighet mislykkes, kan lett utvikle uønsket atferd
- Grunnet ubalanse i makt - og styrkeforholdet mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.
- Planlagte elevsamtaler er viktig, men like viktig er de jevne samtaler som tas der det er naturlig. I samtalene tas både det faglige og sosiale aspekt opp. Lærere som bryr seg om elevene og deres interesser, oppmuntrer.
- Kontaktlæreren og klassen lager klasseregler mot mobbing og krenkende atferd. Læreren retter spesielt fokus mot kommunikasjon på sosiale medier. Klasseregler skal henge tydelig i klasserommet og gjennomgås flere ganger i året
- Lærere og assistenter hilser på elevene når de kommer inn i et klasserom. Elevene reiser seg for å hilse når det er skifte av lærer/assistent
- Lærer/assistent sørger for ro i klasserommet
- Læreren gir tydelige beskjeder og instruksjoner
- Læreren gir direkte instruksjoner om arbeidsinnsats, læringsmål og atferd
- Læreren bruker aktivt kognitive strategier som støttende dialog, oppsummering, klargjøring og liknende
- Læreren legger vekt på å utvikle elevenes læringsstrategier
- Undervisningen har en tydelig og god struktur. Læringsaktivitetene har markert start og avslutning

Relasjon elev - elev

Kontaktlærer/teamene sørger for at elevene blir kjent med hverandre ved skolestart.

Kontaktlærer, faglærere og elever samarbeider om å utvikle et godt klassemiljø.

Elevene i klassen/gruppa tar vare på hverandre og er opptatt av at alle har det trygt.

Dette betyr at skolen må legge opp til tiltak som fremmer et positivt skolemiljø og som fører til at elevene føler ansvar for at alle skal trives i klassen.

Tiltak som fremmer og stimulerer positive relasjoner mellom elevene:

- **Vennegrupper:** Kontaktlærer og foresatte vurderer om det skal organiseres vennegrupper på 1.-4.trinn
- Arbeid med sosial kompetanse for alle elever for å gjøre dem robuste til å takle eget liv.

På 1.-4.trinn skal undervisning gjennom programmet Zippys venner gi barna redskaper til å identifisere og snakke om følelser og utforske måter å håndtere følelser på.

På 5-10.trinn jobbes det i klassene med sosial kompetanse med fokus på følgende områder.

Empati

Empati er viktig for å kunne etablere vennskap og nære relasjoner til andre, og vil også fungere som en motvekt mot for eksempel mobbing og vold. Empati er situasjonsbestemt og kan derfor utvikles og endres. Skal elevene utvikle empati, bør de møte empatiske lærere.

Samarbeid

En viktig side ved samarbeid er å følge regler og beskjeder. Samarbeid innebærer å dele, hjelpe andre og være gjensidig avhengig av hverandre. Samarbeid bør øves på i realistiske sammenhenger, og det må verdsettes og utøves aktivt.

Selvhevdelse

Evne til selvhevdelse er ofte avgjørende for å kunne delta aktivt i sosiale fellesskap. I dette ligger også evnen til å kunne si nei til det du for eksempel helst ikke bør være med på. Selvhevdelse omfatter å be andre om hjelp, kunne stå for noe selv og å reagere på andres handlinger.

Selvkontroll

Selvkontroll handler om å tilpasse seg fellesskapet og ta hensyn til andre. Det innebærer å kunne vente på tur, være kompromissorientert og å reagere på erting og kommentarer fra andre uten å ta igjen, bli sint eller slåss. Bevissthet om egne følelser og evne til å forstå seg selv er her vesentlig.

Ansvarlighet

Ansvarlighet dreier seg om å utføre oppgaver og vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid. Utvikling av ansvarlighet vil ha sammenheng med å få ansvar gjennom medbestemmelse og ta konsekvensene av ansvaret. Ansvarlighet handler også om evnen til å kunne kommunisere med voksne.

- 8-10.trinn jobber med Drømmeskolen som program i dette arbeidet.
- ART, en metode for trening av sosial kompetanse: ART-grupper brukes ved behov.
- Nettvett: Dette arbeides det med i elevgruppene og på foreldremøter utfra nettressursen: Dubestemmer.no
- Felles positive aktiviteter både for klassen og på tvers av alder
Eks: Turer, temauker, skoleball, balldag, juleverksted, samlingsstund, trivselsledere
- Elevrådet: Arbeider aktivt for å forebygge mobbing. De samarbeider med skolens ledelse om å planlegge og gjennomføre tiltak som styrker de positive sidene ved miljøet på skolen.

- Voksne skaper vennskap. Foresatte jobber for å lage en hyggelig skolevei, inkluderende bursdagspolitikk og blir kjent med de andre foresatte.
- Foreldreskolen: Planen følges opp.
- Handlingsplanen (og skolens ordensreglement og klasseregler) gjennomgås i den enkelte klasse. Både elev og de voksne har ansvar for å skape god arbeidsro i timene.
- Fadderordning: 6.klasse går inn som faddere for 1.klasse og det settes sammen en faddergruppe fra 10.trinn (og evt. 9.) for nye 8.trinns elever. Oppgaven deres er å hjelpe de nye elevene til rette på skolen. I tillegg blir det valgt ut faddere for nye elever som kommer i løpet av skoleåret.

Arbeidet med klassemiljø, læringsmiljø og atferd følges opp gjennom hele skoleåret, ikke bare ved skolestart.

Relasjon ansatt - foresatt

Relasjonen mellom lærer og den enkelte elevs foresatte er preget av respekt, tillit og samarbeidsvilje.

For å skape trygghet og gode samarbeidsrelasjoner, er det viktig at skolen framstår som tydelig med uttalte forventninger, klare regler og tydelige konsekvenser, og at det har vært satset på å utvikle sosial kompetanse blant elevene. I dette arbeidet må foreldrene trekkes aktivt med.

Det innebærer:

- At det er en gjensidig god og åpen dialog mellom skolen og hjemmet
- At både skole og hjem er lydhøre for den andres synspunkter
- At man har respekt for at man har ulike perspektiver
- At begge parter er imøtekommende overfor hverandre

Relasjon SFO-ansatt – SFO-barn

De ansatte skal være tydelige voksne som barnet kan ha tillit til.

Det vil si at:

- Det enkelte barn blir sett, hørt, tatt på alvor og blir snakket med – hver dag om mulig
- De ansatte har felles grenser og gir tydelige beskjeder
- De voksne veileder og støtter barna i sosiale ferdigheter/samhandling
- Barnet blir tatt på alvor når det uttrykker verbal eller nonverbal mistriivsel

Årshjul for oppfølging av psykososiale miljø ved Bråte skole og SFO

Tidsperiode	Tiltak	Trinn	Ansvar
August	Gjennomgå handlingsplan mot mobbing og krenkende atferd og følge opp tiltakene.	1.-10.	Kontaktlærer
	Klasseregler lages og henges godt synlig i klasserommet	1.-10.	Kontaktlærer
	Valg av elevrådsrepresentanter	5.-10.	Kontaktlærer
	Bli kjent aktiviteter	1.+8.	Kontaktlærer
	Flyktingeruta	10.	Teamleder 10.tr.
	Leirskole	7.	Kontaktlærer
	Høstslepp	1.-10.	Egen komite
	Elevsamtaler	1.-10.	Kontaktlærer
	Klasseforeldremøter	1.-10.	Kontaktlærer
	<ul style="list-style-type: none">Diskutere vennegrupper	1.-4.	Kontaktlærer
	<ul style="list-style-type: none">Følge plan for foreldreskoleVelge klassekontakter	1.-10.	Kontaktlærer
	Lage aktivitetsplan for klassene	1.-10.	Kontaktlærer og klassekontakter
	Balldag m/Løken skole	5.-7.	Kontaktlærer/komite
Oktober	Utviklingsamtaler	1.-10.	Kontaktlærer
	Deltakelse i TV-aksjonen	1.-10.	Inspektører + elevråd
	Matte på tvers (m/barnehagen)	3.	Kontaktlærer
November	Elevundersøkelsen	5.-10.	Inspektører

Aurskog-Høland kommune

	Foreldremøte neste års skolestartere		Rektor og inspektør
	Guttesnakk og jentesnakk	8.	Miljøarbeider
Desember	Førjulsaktiviteter	1.-10.	Kontaktlærere
	Juleavslutninger	1-4. +5.- 7.	Inspektør m/FaU
	Luciaball	8.-10.	Inspektør m/FaU
	Julesamling i gymsalen (siste skoledag før jul)	1.-7. + 8.-10.	Inspektører
	Hentekaffe	SFO	Fagansvarlig SFO
Januar			
Februar	Psykisk helse/grensesettingsprosjekt	8.	Kontaktlærere + helsesykepleier
	Elevsamtaler	1.-10.	Kontaktlærer
	Kulturcafé	5.-7.	Komité
	Bråte talenter	5.-7.	Inspektør
	Landbruksspillet	10.	Teamleder
	Jentesnakk og guttesnakk	7.	Miljøarbeider
Mars	Utviklingssamtaler	1.-10.	Kontaktlærer
	Matte på tvers	3.	Kontaktlærer
	Vinteraktivitetsdag	1.-10.	Kontaktlærere og team
	Påskelunsj	1.-10.	Kontaktlærer
April	Klasseforeldremøte nr.2 skal være gjennomført	1.-10.	Kontaktlærer
	Bli kjent dag for neste års skolestartere		Rektor og inspektør
	Faddere for neste års skolestartere	5.	Kontaktlærer

	Opprette faddergruppe for neste års 8.trinn	8.+9.	Inspektør
Mai	Tine stafett	6.-9.	Fagansvarlig kroppsøving
	Skogdag	6.	Inspektør og kontaktlærer
	Bli kjent dag neste års 8.trinn		Inspektør
	Bli kjent dag neste års skolestartere		Inspektør
	Tur til Halsnes med overnatting	6.	Kontaktlærer
	Formelle avslutningsfester	7. og 10.	Inspektør m/ FaU
	Hentekaffe SFO	SFO	Fagansvarlig SFO
	Balldag	8.-10.	Fagansvarlig kroppsøving
Kontinuerlig	Klassemiljøtimer 3 ganger per halvår, mer etter behov	1.-10.	Kontaktlærer
	Oppfølging elevundersøkelsen	1.-10.	Rektor
	Trivselsledere	4.-7.	Inspektør og tlf-ansvarlig
	Kantine	3.-10.	Inspektører og elevråd
	Tverrfaglig samarbeid (tverrfaglig møte)	1-10.trinn	Ledelse, helsesykepleier, rådgiver, miljøarbeider, sos.lærer

Aktivitetsplikten seks delplikter:

1. Følge med

Mål: Krenkende adferd som foregår i og ved skolen og på skoleveien, blir avdekket.

Skolens prosedyrer angir hvilket ansvar ulike aktører har. Aktuelle aktører kan være: Skolens ledelse, skolens ansatte, andre ansatte, elever og foresatte.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Tidspunkt	Gjennomført
Elevsamtaler	Elevsamtaler gjennomføres minst en gang per halvår. Fast spørsmål om hvordan de selv har det og spør elevene direkte om de kjenner til at noen blir mobbet.	Kontaktlærer	September	
Utviklingssamtaler	Gjennomføres en gang pr halvår sammen med foresatte. Trivsel er et fast pkt i denne samtalen	Kontaktlærer	Oktober	
Elevundersøkelser fra UDIR	Alle elever fra 5-10.trinn gjennomfører denne. Oppfølging i personale, elevråd og SMU.	Rektor	November	
Observasjon klasserom	Alle voksne som er med elever i klasserommet har ansvar for å følge med på hvordan elevene har det og det sosiale samspillet mellom elevene.	Lærer, assistent	Kontinuerlig	
Inspeksjonsrutiner	Alle voksne som har inspeksjon, skal følge med på hvordan elevene har det. Se rutiner for inspeksjon.	Lærer, assistent (andre voksne på skolen)	Kontinuerlig	
Klassemøter	Alle klasser skal ha minst 3 klassemøter per halvår der trivsel og klasse miljø er tema.	Kontaktlærer	Kontinuerlig	
Tverrfaglig møte	Miljøarbeider, sosiallærer, rådgiver, helsesykepleier, inspektør og rektor. Et møte for barnetrinn og et møte for ungdomstrinn. Gjennomgang av elevsaker og fordeling av arbeidsoppgaver for oppfølging.	rektor	Et møte per mnd	
Trinnmøte	Gjennomgang av elever sosialt gjøres på trinnet hver 6.uke. Oppfølging av observasjoner i skolemiljøet. Det er også	Trinnledere	Hver 6.uke	

	oppfølging av skolefravær hver 6.uke.			
Barnesamtale SFO	Alle barn på SFO har minst en samtale per år med personale på SFO i forhold til hvordan de trives på SFO	SFO leder		
Kontakt skole – hjem:	Skolen samarbeider med foreldrene til beste for et trygt og godt skolemiljø. Kontaktlærerne tar raskt kontakt med foresatte ved tegn på økende fravær, mistriivsel eller manglende deltakelse i undervisningen. Foresatte kontakter skolen ved mistanke om at deres barn ikke har det bra på skolen eller om de vet om andre barn som ikke har det bra.	Kontaktlærer og foresatte	Kontinuerlig	

Ansvar i forbindelse med gjennomføring og oppfølging av Elevundersøkelsen fra Udir:

- Skolens ledelse setter inn tidspunkt for undersøkelsen i skolens aktivitetsplan, og tar ansvar for tilbakemelding av resultater
- Inspektørene har ansvar for den praktiske gjennomføringen av Elevundersøkelsen
- Ledelsen gjennomgår resultatene med elevråd, de gjøres kjent for skolens elever og behandles videre i klasser med tanke på eventuelle tiltak
- Ledelsen gjennomgår resultatene med kontaktlærere med tanke på eventuelle tiltak
- Ledelsen gjennomgår resultatene i personalsamling, og disse behandles videre på trinn og team med tanke på eventuelle tiltak
- FAU- og SMU-utvalgene informeres

Skoleledelsens ansvar

Dersom skolen skal kunne redusere mobbing og krenkende atferd, er det helt nødvendig at skoleledelsen går foran og leder arbeidet med å skape en skole med et godt læringsmiljø uten mobbing.

- Sørg for at rutinene følges opp i praksis
- Sørg for kompetanseutvikling
- Sørg for informasjon til alle berørte parter
- Sette mobbing og krenkende atferd på dagsorden og sørg for at det er kontinuitet i arbeidet
- Bestemme om det skal utarbeides aktivitetsplan.
- Følg opp alle klager på de ansatte, for eksempel om lærere som mobber og krenker elever
- Ta imot varsler om mobbesaker, og sette i gang arbeid for å løse saken

Foresatte som tror at deres barn blir mobbet eller utsatt for krenkende atferd

- Får du mistanke om at ditt barn blir mobbet, samtaler med barnet så fort som mulig.
- Ikke sjelden i mobbesaker er barn ofre for trusler og press. Barnet ønsker tilsynelatende ikke at foreldrene og skolen skal involveres i saken, da de frykter represalier fra mobber(ne).
- Det anbefales at foreldrene først kontakter barnets kontaktlærer eller sender melding om krenkende atferd. Kontaktlærer vil i samråd med foreldrene varsle skolens ledelse/rådgiver.
- Dersom mobbingen/krenkende ord eller handlinger finner sted på SFO, skal foreldrene kontakte SFO-fagansvarlig.
- Når foreldrene melder en sak om krenkende adferd til skolen, har de rett til å få vite hvilke tiltak skolen vil igangsette for å få endret situasjonen for sitt barn. Skolen skal vise dette i en aktivitetsplan.
- Foresatte kan klage til Fylkesmannen i Oslo og Viken hvis de opplever at skolen ikke tar tak i dette innen fem virkedager eller hvis de mener skolen ikke gjør det de kan for å bedre situasjonen for sitt barn.

2. Gripe inn

Mål: alle voksne på skolen skal gripe inn og stoppe krenkende adferd.

Hvis du som ansatt i skolen overhører for eksempel hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, skal du gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen. Det kan for eksempel dreie seg om å stanse en slåsskamp eller annen fysisk krenkelse, om å stanse en utfrysningssituasjon eller stanse og irrettesette elever som kaller andre stygge ting. Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulige å gjennomføre. Det betyr at ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen, med mindre det er nødrett eller nødverge.

3. Varsle

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Tidspunkt	Gjennomført
Varsle kontaktlærer/SFO ansvarlig	Den som oppdager en konflikt/krenkende handling, gir beskjed til kontaktlærer	alle	Umiddelbart	
varsler rektor	Ved mistanke om eller avdekking av krenkede adferd skal rektor varsles samme dag. Varsel sendes helst skriftlig.	Kontaktlærer	Samme dag	
varsles skoleeier.	Ved alvorlige krenkelser, langvarig mobbing eller når en voksen krenker en elev skal skoleeier varsles skriftlig.	Rektor	Ved behov	
Varsle foresatte	Foresatte varsles hvis skolen oppdager eller har mistanke om at deres barn ikke har det bra på skolen.		Samme dag	

4. Undersøke

Mål: når elever sier de ikke har det bra skal skolen undersøke saken

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Tidspunkt	Gjennomført
Elevsamtaler	En samtale som skal undersøke elevens opplevelse av sitt eget skolemiljø. Få frem fakta om situasjonen til eleven om hvordan det er nå og hvordan det har vært tidligere.	Den som eleven ønsker samtale med.	Så raskt som mulig etter en henvendelse	
Observasjoner	Observere i friminutt eller undervisning for å se på samspill mellom elever eller observere etter konkrete handlinger eleven opplever som krenkende.	Lærer/assistent	Så raskt som mulig etter en henvendelse	
Samtaler med andre som vet noe om saken	Som ved elevsamtale, få frem fakta i saken.	Kontaktlærer, rådgiver, sos.lærer eller miljøarbeider	Så raskt som mulig etter en henvendelse	
Spørreundersøkelse	Bruk av «Innblikk»: Et sosialanalytisk verktøy for å forebygge og avdekke skjult mobbing i samarbeid med helsesøster på ungdomstrinnet.	Kontaktlærer, helsesykepleier, miljøarbeider	Ved behov	

- Tips til en god samtale kan være å
 - passe på at du snakker med forståelige ord
 - gi den du snakker med tid til å tenke
 - avklare forventningene til samtalen
 - være bevisst på eget kroppsspråk
 - stille åpne spørsmål for å få frem barnets opplevelse
 - be en kollega om å gi tilbakemelding på hvordan du fremstår i slike typer samtaler

5. Sette inn tiltak

Aktivitetsplikt: sette inn tiltak

- Skolen har plikt til å
 - sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak
 - følge opp tiltakene
 - evaluere virkningen av tiltakene
 - legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig
- Tiltakene kan rettes mot
 - den som blir mobbet eller krenket
 - den eller de som mobber eller krenker
 - tilskuere
 - gruppe- eller klassemiljøet
 - hele skolemiljøet
- Tiltaksplikten løper så lenge en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

Dersom tiltakene ikke har oppnådd formålet, må skolen fortsette arbeidet og vurdere om tiltaksperioden skal forlenges eller om det skal settes inn flere eller andre tiltak

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Tidspunkt
Undersøkelser	Se pkt over	Bestemmes i aktivitetsplan	Settes i aktivitetsplan
Elevsamtaler	Elevsamtaler med den krenkede, krenker, samtale sammen. STOPP samtale.	Kontaktlærer, inspektør, den som elevene ønsker skal delta.	
Foreldre-samtaler	Samtale med foresatte til de involverte elevene om hendelsen/undersøkelsene.	Kontaktlærer/inspektør/rektor	
Utvidet klassemøter	Arbeid med klassemiljø og sosial kompetanse.	Kontaktlærer, sos.lærer, miljøarbeider	

Forsterket inspeksjon	Styrt inspeksjon for å forebygge/hindre nye krenkelser.	Rektor/inspektør	
ART	Kurs for de involverte for å bedre sosial kompetanse	Sos.lærer/miljøarbeider	
Relasjonsbygging	Lage aktiviteter som kan fremme relasjoner mellom voksne og barn og barn/barn	Bestemmes i aktivitetsplan	

Reaksjoner (disiplinære tiltak)

Reaksjoner hvis ikke mobbingen opphører, vil vurderes på individuelt grunnlag.

Eksempler på reaksjoner er:

- Samtale med den som krenker/mobber om at dette ikke er akseptabelt.
- Den som krenker/mobber får møte den som har blitt mobbet. Styrt samtale med lærer hvis begge ønsker det.
- Møte mellom den som krenker/mobber, mobberens foreldre, den mobbedes foreldre og læreren/ledelsen.
- Den som krenker/mobber har friminutt på andre tidspunkt enn de andre elevene
- Den som krenker/mobber må være i nærheten av inspiserende lærer i et bestemt antall friminutt
- Den som krenker/mobber starter på skolen før de andre elevene, slik at den som har blitt mobbet ikke blir plaget på veien til skolen
- Den som krenker/mobber slutter senere enn de andre elevene
- Nedsatt oppførselskarakter for ungdomstrinnselever
- Bekymringssamtale med politiet
- Utvisning fra skolen i flg. Opplæringslovens § 1
- Midlertidig eller permanent klassebytte for den som mobber
- Skolebytte for den som mobber
- Det må vurderes i det enkelte tilfelle om rådgiver, PPT, BUP, lege, utekontakt, politi eller andre skal kontaktes

6. Dokumentasjon

Aktivitetsplikt: Dokumentasjon

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar	Tidspunkt
Aktivitetsplan	Skolen skal dokumentere hvilke tiltak de planlegger å gjennomføre. Hvordan dette evalueres undervis og hvordan eleven har fått medvirke. Aktivitetsplan skal vise hvordan barnets beste har blitt vurdert i saken.	Kontaktlærer og rektor/inspektør	Senest 5 dager etter henvendelse eller oppdaget hendelse.
Plan for oppfølging av delpliktene	Skolen skal ha en plan for hvordan de skal følge opp delpliktene og når det er gjennomført	Rektor	Kontinuerlig.

Retningslinjer for de voksne under inspeksjon

Spisetilsyn:

- Sørge for matro. Bruke film etc. med måte og omhu
- Være tilgjengelig for elevene, sørge for at ingen spiser alene.
- Observere spisevaner/matpakkevaner
- Bruke tiden til å bygge relasjoner med elevene
- Sjekke ut om alle har noen å være sammen med i friminuttene.

Annen inspeksjon:

- Være presis til sitt ansvarsområde,
- Ta seg tid til å prate med alle elever (både barnetrinn og ungdomstrinn), oppsøke de som er alene.
- Observere etter og gripe inn ved uønsket adferd og konflikter over hele skolen. Varsle kontaktlærer eller rektor ved behov for videre oppfølging.
- Ta elever på alvor og vise respekt
- Kjenne til skolens regler og rutiner
- Være kjent med elever som har behov for ekstra oppfølging
- Delta i/organisere aktiviteter med elevene

På barnetrinnet bruker inspeksjon gul vest.

Vi bør spesielt være oppmerksom på skjulte områder og oppsøke toaletter, garderober og ganger.

Bussvakt: Passe på at ingen elever går ut blant bussene (over streken) før det ringer. Se til at alle kommer seg vel på bussene. Ikke gå før alle er på bussene. Slokke/låse (doene, begge ytterdører, slå av lys på do + i 1.etg.)